

Prosazování  
pozitivní **kultury**  
**bezpečnosti**  
na železnici



# Prosazování pozitivní kultury bezpečnosti na evropských železnicích

## 1. Co znamená pojem kultura bezpečnosti?

Kultury, tedy sdílené vzorce myšlení a jednání, se rozvíjí při interakci lidí, kteří musejí společně dosáhnout nějakého cíle.

**Kultura bezpečnosti znamená interakci mezi požadavky stanovenými systémem SMS (systém zajišťování bezpečnosti, z ang. safety management system), jak si je lidé vykládají v závislosti na svých postojích, hodnotách a přesvědčeních a jak skutečně jednají, což se projevuje v jejich rozhodování a chování.**

Udržitelný bezpečný provoz vyžaduje sladění strukturálních (systém SMS) a kulturních aspektů v rámci dané organizace.

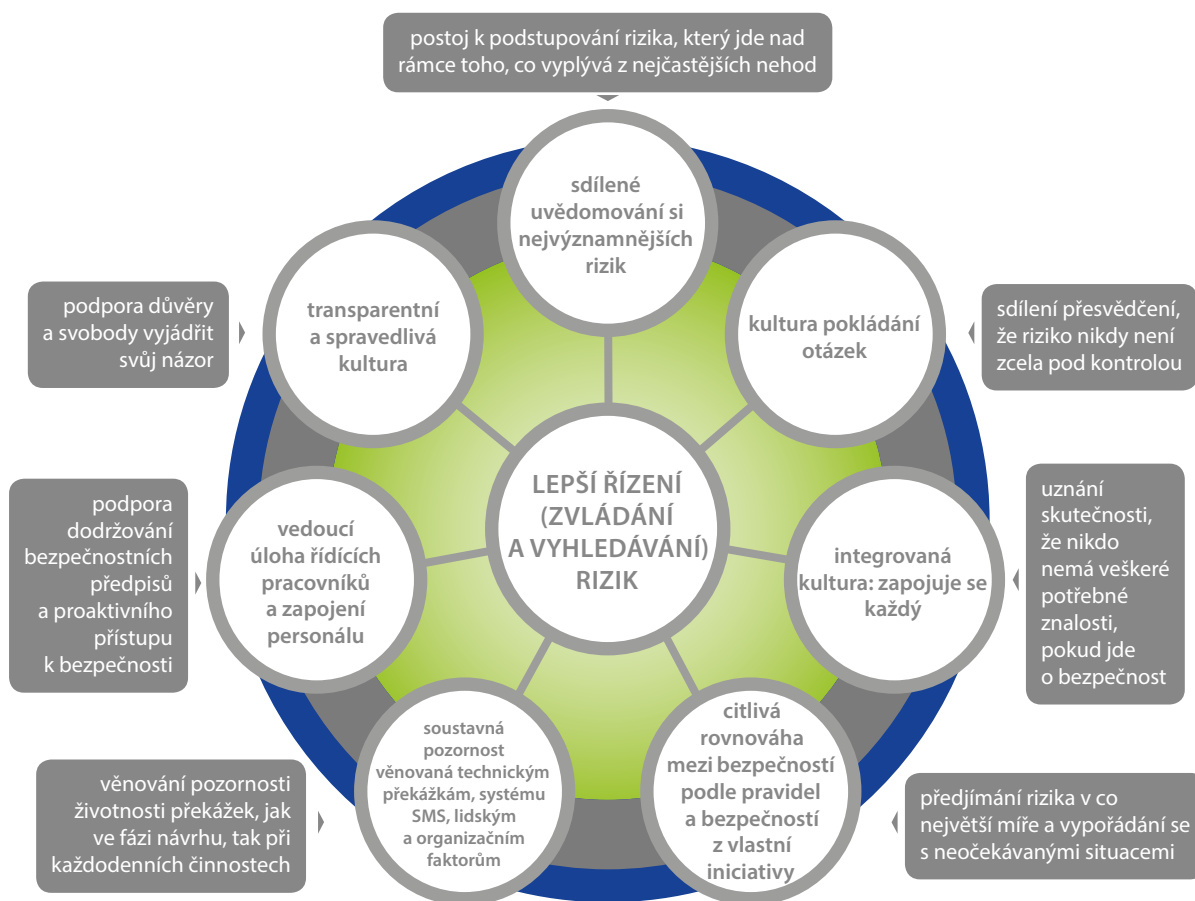
*Pozitivní kultura bezpečnosti se vyznačuje kolektivním závazkem ze strany vedoucích pracovníků a jednotlivců, že budou vždy jednat bezpečně, zejména pokud se mají rozhodnout mezi cíli, které si vzájemně odporují.*

Pokud se bezpečnost začlení do struktury provozních činností, usnadňuje obchodní činnost.

K porozumění kultuře bezpečnosti v rámci organizace vyvinuli odborníci a výzkumní pracovníci modely, jejichž součástí je obvykle soubor atributů pozitivní kultury bezpečnosti. Příklad takového modelu představuje obrázek 1.

Obrázek 1: Model kultury bezpečnosti

Na základě nedávné práce Institutu pro kulturu průmyslové bezpečnosti (Institute for an Industrial Safety Culture), [www.ics.eu.org](http://www.ics.eu.org)



## 2. Kultura bezpečnosti na železnicích v Evropě

Modely kultury bezpečnosti na železnici by měly zohledňovat dopady prostředí dané organizace a režimů regulace rizik. Například označují za důležité prvky řízení smluvních dodavatelů a vztahy s orgány v oblasti bezpečnosti.

Obrázek 2 znázorňuje provázanost vlivů na evropských železnicích: rozhodování a chování na každé úrovni systému může mít dopad na kulturu bezpečnosti dané organizace, ať už jde o železniční podnik (provozovatele drážní dopravy), provozovatele infrastruktury (provozovatele dráhy), subjekt odpovědný za údržbu, výrobce, subdodavatele...

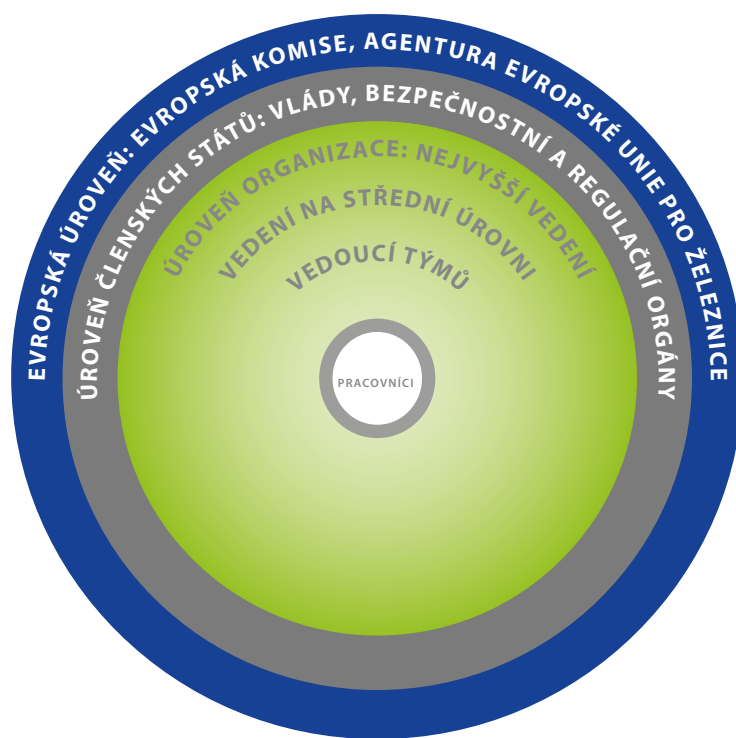
### 3. Jaké výhody přináší pozitivní kultura bezpečnosti?

Podle RSSB (2015) [www.sparkrail.org](http://www.sparkrail.org)

- snížení provozního rizika díky ucelenějšímu posuzování rizik a lepšímu porozumění podmínkám a rizikům na pracovišti ze strany všech úrovní dané organizace
- snížení počtů pracovních úrazů odstraněním rizik zjištěných prostřednictvím posíleného hlášení nebezpečných situací
- omezení nebezpečného jednání a podmínek lepším zapojením pracovníků a rozvojem vedoucí úlohy
- snížení nákladů v souvislosti s pracovními úrazy, nebezpečným jednáním a podmínkami
- vyšší výkonnost díky lepšímu porozumění podmínkám na pracovišti
- lepší a účinnější systém SMS, jehož postupy a pravidla jsou lépe uzpůsobeny zamýšlené činnosti
- lepší obraz společnosti navenek

Čl. 29 odst. 2 směrnice o bezpečnosti na železnici stanoví, že agentura zhodnotí vývoj v oblasti kultury bezpečnosti do 16. června 2024. Čl. 9 odst. 2 stanoví, že provozovatelé infrastruktury a železniční podniky podporují prostřednictvím systému zajišťování bezpečnosti kulturu vzájemné důvěry, jistoty a učení. Tyto myšlenky zdůrazňuje též společná bezpečnostní metoda týkající se požadavků v souvislosti se systémem zajišťování bezpečnosti a s ním souvisejícími pokyny pro jednotné osvědčení o bezpečnosti a schválení z hlediska bezpečnosti.

Obrázek 2: Úrovně, které přispívají ke kultuře bezpečnosti



### 4. Kde začít se zlepšováním kultury bezpečnosti na železnici?

Každá organizace, která chce zlepšit svou kulturu bezpečnosti, by měla realizovat strategii podpořenou nejvyšším vedením.

Dobрым východiskem pro určení silných a slabých stránek k vypracování této strategie je posouzení kultury bezpečnosti.

I bez tohoto posouzení existuje řada způsobů, jak zlepšit jeden nebo více atributů pozitivní kultury bezpečnosti. Zde jsou uvedena některá doporučení:

- porozumění aspektům, které již dobře fungují, a jejich ocenění,
- pozitivní posilování formou viditelných odměn za bezpečné chování,

- vývoj jednoduchého systému pro sdílení obav v oblasti bezpečnosti,
- zdůrazňování bezpečnosti v zadávacích a smluvních podmínkách při práci se smluvními a jinými dodavateli,
- stanovení očekávání pro vedoucí pracovníky ohledně vedoucí úlohy v oblasti bezpečnosti a komunikace v této věci.

**Ať už zastáváte jakoukoliv úlohu, můžete přispět ke zlepšení kultury bezpečnosti. Společně budete muset přijít na ten pravý postup a na to, co ve Vaší organizaci funguje nejlépe.**

## Evropská agentura pro železnice

120, rue Marc Lefrancq  
BP 20392  
F-59307 Valenciennes Cedex  
Tel. +33 (0)327 09 65 00

era.europa.eu  
Twitter @ERA\_railways

### Více informací naleznete po zadání výrazu kultura bezpečnosti na těchto webových stránkách:

- [www.era.europa.eu](http://www.era.europa.eu)
- [www.uic.org](http://www.uic.org)
- [osha.europa.eu](http://osha.europa.eu)
- [www.sparkrail.org](http://www.sparkrail.org)
- [www.icsi-eu.org](http://www.icsi-eu.org)
- [www.skybrary.aero](http://www.skybrary.aero)
- [www.iaea.org](http://www.iaea.org)

# Jak zlepšit fungování železničního systému pro společnost.



#### Úřad pro publikace

Ani agentura, ani žádná osoba vystupující jejím jménem nenesou odpovědnost za případné použití informací uvedených v této publikaci.

Lucemburk: Úřad pro publikace Evropské unie, 2018

© Evropská agentura pro železnice, 2018

Reprodukce je povolena pod podmínkou uvedení zdroje. K veškerému použití nebo reprodukci jednotlivých fotografií je nutné získat svolení přímo od držitelů autorských práv.

Paper: TR-06-17-234-CS-C • ISBN 978-92-9205-367-3 • doi:10.2821/069325

PDF: TR-06-17-234-CS-N • ISBN 978-92-9205-365-9 • doi:10.2821/189661